

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 12/34, p. 395-410

DOI Number: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.12606>
ISSN: 1308-2140, ANKARA-TURKEY

This article was checked by iThenticate.

RUS DİLİ EĞİTİMİNDE YENİ BİR YAKLAŞIM: RUSÇA ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME SİSTEMİ (GSR)*

*İntizar ŞİRAZ***

ÖZET

'Global scale of English' dilbilimde son dönemlerde çok yaygın olan ve ilk olarak lider eğitim şirketi 'Pearson' tarafından piyasaya sürülen ölçme ve değerlendirme sistemidir. Bu sistem İngilizce öğretiminde uygulandığı gibi Rusça öğretiminde de uygulanabilmektedir. Rusça gramer yapısı İngilizce gramer yapısından farklı olsa da çoğu konuda benzerlikler söz konusudur. Bu sistemleşme, bütün yabancı dillerin öğrenilmesinde uygulandığı gibi, Rusça öğretiminde de bir mekanizma algısı oluşturarak eğitim sürecini hem öğretmen, hem de öğrenci için kolaylaştıracağı düşünülmektedir.

Bu çalışmada Global scale of English sistemi temel alınarak Rusçanın her seviyesine uygun olacak şekilde yeni bir sistem hazırlanması planlanmaktadır. Global scale of Russian sistemi ile değerlendirme, öğretme ve puanlama biçiminin değiştirilmesi hedeflenmektedir. Bu mekanizma ile bilgiler rakamlara dönüştürülerek bugüne kadar başlangıç, orta ve ileri seviye olarak bilinen dil bilgilerinin daha detaylı incelenmesi sağlanacak ve böylelikle sistem, dil öğretiminde en kolay ve en çabuk yöntemlerin bulunmasına yardımcı olacaktır. Bu bağlamda sistem İngilizce değerlendirmelerindeki gibi dinleme, konuşma, yazma ve okuma olmak üzere 4 bölüme ayrılacaktır. Global scale of Russian dil öğretiminin amaçları için iyi bir araç olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Rus dili ölçme ve değerlendirme sistemi, Rus dili öğretiminde sistemli öğrenim, Rus dili eğitiminde yeni yöntem, İngilizce ölçme ve değerlendirme sistemiyle Rusça ölçme ve değerlendirme sistemiyle kıyaslanması, Rus dili öğretimi.

* Bu çalışma 20-24 Nisan 2017 yılında Roma'da (İtalya) düzenlenen 3. Uluslararası Dil Eğitimi ve Öğretimi Sempozyumu'nda sunulmuş ve özet metin olarak yayımlanmıştır.

** Okt., Anadolu Üniversitesi, Yabancı Diller Yüksekokulu, Temel Yabancı Diller Bölümü, El-mek:isiraz@anadolu.edu.tr

**A NEW APPROACH IN RUSSIAN LANGUAGE TEACHING:
TESTING AND ASSESSMENT IN RUSSIAN LANGUAGE
TEACHING GLOBAL SCALE OF RUSSIAN (GSR)**

ABSTRACT

The Global Scale of English (GSE) is standardized, granular scale which measures English language proficiency as well as education progress accurately and easily. Lately it became very popular and demanded in linguistics. The Global Scale of English was launched by Pearson, which is the world's leading learning company.

The same as this system works for English it may be applied for Russian language learning or for any other foreign languages. In spite of the fact that English and Russian are very different in a lot of important language aspects, they still have similarities on many topics. It is expected that, the development of such mechanism of perception will make Russian learning easier both for students and for teacher.

The purpose of this research aims to apply GSE to the Russian language and based on GSE to develop The Global Scale of Russian. By means of this system, it is planned to change measurement and scoring system for each level of the Russian language education. This means that language proficiency will no longer need to be measured in vague terms like basic, intermediate or advanced. It will enable Russian learners to score their language skills on a granular, numeric scale from.

In other words the system will provide more detailed picture of Russian language performance at different levels of proficiency as well as will help to find more efficient teaching methods. In this context, the same like in GSE, evaluation will be divided into 4 parts: listening, speaking, writing and reading. The Global Scale or Russian will be a very good tool for Russian language education

STRUCTURED ABSTRACT

1. Introduction

Russian is one of the mostly spoken languages in the world. The importance of Russian language can be understood by looking at the vast region where it is spoken. In addition, teaching Russian as a foreign language is of utmost importance both in Turkey and in other countries in terms of improving international relationships.

In Turkey, the demand to learn Russian is increasing day by day due to the thriving economical, political and commercial relationships between Turkey and Russia. Correspondingly, new private institutions to teach Russian and Russian Culture and Literature departments at universities are being founded in Turkey. When the background of Russian Culture and Literature departments in Turkey was reviewed, it is seen that the first Russian Culture and Literature Department was founded in 1936 in Ankara University, Faculty of Languages, Geography

Turkish Studies

and History thanks to the initiative of Mustafa Kemal Atatürk (Aktay, 2015: 128).

In 1990, after the revolution in Russia, the relations between two countries started to develop and after Russian Literature, Turkish people also became interested in Russian language, which paved the way for founding Russian Language and Literature Departments in Turkish universities: İstanbul University (1990), Selçuk University(1992), Erciyes University(1993), Gazi University(1995), Fatih University(1996), Kafkas University(2004), Anadolu University(2010). Okan University founded the Department of Russian Translation and Interpreting in 2004. In addition, in many universities in Turkey Russian is taught as a second language. In 2005-2006 academic year, Russian became the medium of instruction in vocational high schools for the first time (Aykut, 2006: 23).

2. The Purpose of the Study

The issue of how to teach Russian as a foreign language is a common matter of discussion just like the issue of how to teach other languages. While teaching Russian, a lot of different methods including translation, auditory and visual methods are employed. In fact, foreign language teaching methods are not the methods to teach or learn a language, but the methods to provide the learner with the skills and learning strategies to become more competent learners. In language teaching, the method is an educational component which provides students to accomplish the outcomes in a quick and reliable way. Although there are several language teaching methods developed until today, it is impossible to mention a certain method that is ideal and totally sufficient. The variety in language teaching methods brings about the problem to decide which method is the most efficient one. A method which can be fully efficient for a person may not be efficient for another one or it may be totally useless. In foreign language teaching, a method determines the theoretical basics of instruction. Therefore, it is essential to have an in-depth knowledge of the basics, limitations and application of a method. (Memiş, Erdem, 2013: 298-299)

As is known to all, language ability is an innate physiological ability and it determines an individual's future experiences. Language ability serves as a bridge connecting the real world and an individual's mind. The development of language ability of an individual depends on physiological, psychological, social, cultural, economical and individual factors such as gender, age and intelligence. (Şengül, 2009). This is why science gets in search of new systems for language ability development. Inspired from this point of view, in this study, it is aimed to bring a new perspective to GSE (Global Scale of English) language scale, which is the the first truly **global English** language standard, allowing teachers to more accurately and easily measure learner progress, by using GSE (Global Sclae of English) and CEFR (Common European Framework of Reference: Learning, Teaching, Assessment). GSE (Global Scale English) is a testing and assesment scale developed by a leading educational company Pearson. The purpose of designing this scale is to adapt the English version for teaching Russian language and by this way to convert the information into numbers in order to have a standard viewpoint and an opportunity to find new ways in teaching Russian. In this study,

Global Scale of Russian is examined in terms of teaching and development.

3. The Method of the Study

In this study, in order to determine the language level, DIALANG assesment system is examined in the first place. DIALANG assesment system is used to determine the language level of the learner in any stage of the learning process. The detailed information related to DIALANG assesment system can be found in official CEFR document (attachment 226-243). As this systes is able to test the vocabulary knowledge in all levels, it also contributes the learners to improve their language ability. DIALANG assesment system is chosen since it is also preferred by many institutions in Europe as well.

CEFR (Common European Framework of Reference: Learning, Teaching, Assessment) uses different categories to describe systematic proficiency levels of language learners. The scale consists of three levels (A, B and C) to evaluate grammatical competence. Each level is divided into two and there are six levels in total named as A1, A2, B1, B2, C1 and C2. Although, the levels are scaled similarly, it requires different processes to reach each level. For instance, it can take the same duration to reach A2 level from A1 or C2 level from C1 according to DIALANG. However, passing C2 level from C1 requires far more time when compared to passing A2 from A1. Pearson worked on this scale and by developing GSE (Global Scale of English), they aimed to solve this problem. Thanks to GSE, English learners are able to see their level and the requirements to move on to the next level. It is aimed to adapt this scale developed by Pearson for Russian learners.

On the other hand, GSE (Global Scale of English) consists of five levels as follows : *Elementary, Pre-intermediate, Intermediate, Upper-intermediate ve Advanced*. CEFR and GSE are not really different from each other and they have a lot in common. Globa Scale of English (GSE) use a scale ranging from 10 (lowest level) to 90(highest level).

4. The Findings of the Study

According to the information given in the introduction and methods of study sections, it is possible to develop Global Scale of Russian (GSR), a scale for Russian learners, by examining the development of GSE, using their system, looking into application methods and meeting the requirements for every single outcome of the scale. Although Russian and English are different languages in terms of grammar, syntax, phonetics and morphology, it is also possible to find common aspects by examining the level and the criteria in GSE in detail.

In this study, there are examples given at A1 Level Russian by using Global Scale of Russian. By using Russian proficiency exams such as TRKI and TORFL and considering the structure and characteristics of Russian language and the feedback from Russian language instructors, it is possible to prepare tables of specifications for each level for Russian in GSE format and use the data gathered to teach Russian as a foreign language. The scale aimed to be prepared in this study is named as GSR (Global Scale of Russian) by considering GSE (Global Scale of English).

5. Conclusion and Suggestions

During USSR period, language levels used to be determined by only looking at two variables : grammatical&lexical competence and fluency. However, today, there are many factors in determining the language level such as grammatical competence, lexical competence, writing competence and speaking competence. This new perspective which is used in many European countries draws attention and it is innovative. Thanks to new methods and the system, teaching a foreign language has become more systematic. Based on all the things mentioned in this study, it is concluded that CEFR is a way of keeping track of individual's language improvement and personal data. Apart from these, CEFR may also include information related to cultural differences.

In conclusion, in this study the potential to develop a global scale to facilitate learning is examined. This study is conducted based on a scale design for English teaching. It is possible to develop a special project and form a professional team of experts to develop a scale for Russian language. Global scale approach in teaching Russian language is an innovative method to find solutions to linguistic problems, to have visual methods and to rely on while determining the language level of Russian learners

Keywords: Global Scale of Russian, Systematic learning of Russian language teaching, New methods in teaching Russian Language, Comparison of English measurement and evaluation system with Russian measurement and evaluation system, Russian language education.

Giriş

Rusça dünya üzerinde en çok konuşulan dillerden biridir. Rusçanın hâkim olduğu büyük coğrafya bu dilin önemini gözler önüne sermektedir. Uluslararası ilişkilerin gelişimi doğrultusunda gerek Türkiye gerekse de dünyanın diğer ülkelerinde Rusçanın yabancı dil olarak öğretimi büyük önem taşımaktadır.

Türkiye ve Rusya arasında gelişen ekonomik, politik, kültürel, ticari ilişkilere bağlı olarak Türkiye'de Rusça öğrenimine olan talep günden güne artmaktadır. Bu gelişime paralel olarak Türkiye'deki üniversitelerde Rus Dili ve Edebiyatı bölümleri ile Rusça dil eğitimi veren özel kurum ya da kuruluşlar açılmaktadır. Türkiye'de Rus Dili ve Edebiyatı bölümlerinin tarihine bakıldığında ilk olarak 1936 yılında Mustafa Kemal Atatürk'ün isteği üzerine Ankara Üniversitesi Dil-Tarih-Coğrafya Fakültesi'nde açıldığı görülmektedir (Aktay, 2015: 128).

1990'da Rusya'daki değişim sonrasında iki ülke arasında ilişkiler gelişmiş, Türkiye'de Rus edebiyatından sonra Rus diline karşı da büyük bir ilgi uyanmış, üniversitelerde Rus dili ve edebiyatı bölümleri açılmıştır: İstanbul Üniversitesi (1990), Selçuk Üniversitesi (1992), Erciyes Üniversitesi (1993), Gazi Üniversitesi (1995), Fatih Üniversitesi (1996), Kafkas Üniversitesi (2004), Anadolu Üniversitesi (2010). Okan Üniversitesi'nde ise Rusça Mütercim-Tercümanlık Anabilim Dalı açılmıştır (2004). Ayrıca Rusça, çok sayıdaki üniversitede yardımcı yabancı dil olarak okutulmaktadır. Rusça, 2005-2006 öğretim yılından itibaren ilk kez meslek liselerinde eğitim dili olmuştur (Aykut, 2006: 23).

Çalışmanın amacı

Ruşçanın yabancı dil olarak nasıl öğretileceği konusu gibi genel olarak bütün yabancı dillerin nasıl öğretileceği tartışılan bir konudur. Rusçanın öğretimi aşamasında çeviri, işitsel, görsel yöntemler gibi farklı birçok yöntem uygulanmaktadır. Aslında yabancı dil öğretim yöntemleri, bir yabancı dili öğrenme, bilgi birikimini kazandırma aracı olmanın ötesinde öğretim çalışmalarında öğrenciyi daha yetkin bir öğrenen haline getirmenin yolunu gösterme çabasında olan sistemlerdir. Dil öğretiminde yöntem, öğrenciyi eğitimin amaçlarına en çabuk ve en güvenilir olarak ulaştıracak olan bir öğretim unsurudur. Günümüze kadar pek çok öğrenim ve öğretim yöntemi geliştirilmesine rağmen gerçek anlamda tek başına yeterli ve ideal bir yöntemin varlığından söz edilemez. Yabancı dil öğretiminde var olan yöntemlerin çeşitliliği, dil öğretiminde hangi yöntemlerin daha etkili olduğu sorununu da beraberinde getirmektedir. Bir kişi üzerinde faydalı olabilecek bir yöntem başka bir kişi üzerinde aynı ölçüde başarılı olmayabilir ya da tamamen başarısız kalabilir. Yabancı dil öğretiminde kullanılan yöntem, öğretimin kuramsal temellerini belirler. Bu sebeple kullanılan yöntemlerin temel prensiplerini, sınırlarını, sınırlılıklarını, kullanım şekil ve özelliklerini iyi bilmek gerekmektedir (Memiş, Erdem, 2013: 298-299)

Bilindiği gibi bireyin doğuştan getirdiği fizyolojik bir yapı olan dil becerisi, onun daha sonraki yaşantılarını belirler; gerçekler dünyası ile kendi zihni arasındaki bağlantıyı sağlayan bir köprüye dönüşür. Dil becerisi fizyolojik, psikolojik, çevresel, sosyal, kültürel, toplumsal, ekonomik değişkenler ile cinsiyet, yaş, zekâ gibi bireysel değişkenlere bağlı olarak gelişme gösterir (Şengül M.,2009). Tam da bu sebeple bilim dil gelişimi için sürekli yeni sistem arayışı içine girmektedir. Bu fikirden yola çıkarak çalışmamızda İngilizce dil yeterliliğini kolaylıkla ve doğru bir biçimde ölçebilen, İngilizce dil öğretiminde gerçek anlamda küresel standart uygulayan dünyadaki ilk sistem olan “Global Scale of English” (GSE) ve “Common European Framework of Reference: Learning, Teaching, Assessment” (CEFR) sistemlerini kullanarak Global Scale of English ölçeğine yeni bir yaklaşım geliştirmeyi hedefliyoruz. “Global scale of English” ilk olarak lider eğitim şirketi ‘Pearson’ tarafından piyasaya sürülen ölçme ve değerlendirme sistemidir. Bu ölçme sisteminin tasarlanmasının amacı İngilizce öğretiminde uygulanan sistemi Rusça öğretimine uyarlayarak bilgiyi rakamlara dönüştürmek, dönüştürülen bilgiyi ortak bir toplama getirmek; böylece belirlenen toplam rakamları ileride bu bilgiyi ilerletmek, öğretim sürecinde yeni yol arayışı için kullanılabilir duruma getirmektir. Dolayısıyla bu araştırmada Global Scale of Russian ölçeğiyle Rus dili öğretimi ve gelişim aşaması tetkik edilecektir.

Çalışmanın yöntemi

Çalışmada Rusça dil becerisini belirlemek için öncelikle DİALANG değerlendirme sistemi araştırılacaktır. DİALANG değerlendirme sistemi dil öğreniminin her aşamasında kişinin dile olan hâkimiyetini belirlemek amacıyla kullanılan bir sistemdir. DİALANG değerlendirme sistemi ile ilgili bilgiler CEFR’in Ek C, 226 - 243 numaralı resmi belgesinde yer almaktadır. Bu sistem, her seviyede kelime bilgisini ölçmesi sebebiyle kişinin dil becerisini geliştirmeye yardımcı olmaktadır. Avrupa’daki eğitim kurumlarının birçoğunda DİALANG değerlendirme sistemi kullanıldığı için bu sistemin kullanılması öngörülmektedir.

“Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Metnine göre dil yeterlilik ölçeği: Öğrenme - Öğretme – Değerlendirme (Common European Framework of Reference: Learning, Teaching, Assessment)” kategorilerini kullanarak **sistemli yeterlilik düzeylerini ve düzeylerin açıklamalarını** içerir. Ölçek dil bilgisini ölçen 3 seviyeden oluşmaktadır: A, B ve C. Her bir seviye kendi içinde ikiye ayrılır ve toplamda 6 seviye bulunmaktadır. Bunlar A1, A2, B1, B2, C1, C2 olarak adlandırılır. Görsel olarak ölçeklerde seviyeler aynı görülse de onlara ulaşmak farklı süreçleri içermektedir. Örneğin A1’den A2’ye ya da C1’den C2 seviyesinde ulaşmak DİALANG sistemine göre aynı sürede gerçekleşebilir.

Turkish Studies

Ancak C1'den C2'e geçişe kadarki süre daha çok vakit gerektirmektedir. Pearson şirketi bu ölçek üzerinde çalışarak Global Scale of English ile bu boşluğu doldurmuştur. Dolayısıyla İngilizce öğrenenler bu ölçek sayesinde kendi dil seviyelerini görebilmekte ve bir sonraki adıma geçebilmek için hangi sözcük ve dilbilgisi konusunu öğrenmeleri gerektiği konusunda fikir sahibi olabilmektedir. Şirketin geliştirdiği bu ölçeğin Rusça öğrenenler için uygulanması hedeflenmektedir.

Yeni ölçek üzerinde çalışılan diğer bir sistem GSE'nin çalışma sistemidir. GSE'de beş seviye bulunmaktadır: *Elementary, Pre-indermediate, İndermediate, Upper indermediate ve Advanced*. CEFR ile GSE seviyeleri bir noktada kesişmekte ve bir arada bulunabilmektedir. Birbirlerini tamamladıkları da söylenebilir. Global Scale of English (GSE) 10 ile 90 arasında bir ölçek kullanmaktadır.

Önemli bulgular

Yukarıda verilen bilgiler doğrultusunda GSE'nin oluşumunu ve uygulama yollarını araştırarak, onların sistemini kullanarak, her maddenin gereksinimlerini gerçekleştirerek dikkatlice bu ölçek sistemini inceledikten sonra, Rusça eğitim alanlar için de buna benzer bir başka ölçek Global Scale of Russian (GSR) geliştirmek mümkündür. Rusça ve İngilizce gerek gramer, sentaks, fonetik gerekse de morfolojik açıdan farklı diller olsa da, GSE'nin ayrıntılı bir biçimde tanınması suretiyle ve seviye kriterlerinin incelenmesiyle ortak yönler bulmak mümkündür.

Çalışmada Global Scale of Russian (GSR) ölçeği kullanılarak A1 Rusça bilgisi seviyesine örnekler verilmiştir. Dilin yapısı ve özellikleri göz önünde bulundurularak, hocaların fikirlerini dikkate alarak, TRKİ ya da TORFL gibi Rusça yabancı dil sınavlarını kullanarak GSE ölçeği formatında her seviyede Rusça bilgi ve beceri tablolarını hazırlamak ve elde edilen bulguları Rusçanın yabancı dil olarak öğretilmesi sürecinde kullanmak mümkündür. Bu ölçek GSE örneği dikkate alınarak şimdilik GSR şeklinde adlandırılmıştır.

Sonuç ve öneriler

SSCB döneminde yabancı dil bilgisi sözcükle kullanılan ya da akıcı kullanım gibi iki seviye ile belirlenirken günümüzde kelime bilgisi, gramer bilgisi, yazma bilgi ve becerisi gibi yeni seviyeler belirlenmiştir. Birçok Avrupa ülkesi tarafından kullanılan bu yöntem, dil eğitimindeki bu yeni yaklaşım oldukça yenilikçi ve etkileyicidir. Yeni yöntemlerle eğitim daha sistematik hale dönüştürülmüştür. Tüm bu bilgilerden yola çıkarak Avrupa Dil Portfolyösü'nün bir bireyin kişisel dil bilgisi verilerini koruma ve sürdürmesini sağlayan bir araç olduğu sonucuna ulaşmak mümkündür. Buna ek olarak dilbilgisi yeterliliği dışında kültür farklılaşmaları ile ilgili bilgiyi de içerebilmektedir.

Sonuç olarak, bu çalışmada Rusça öğrenimine yardımcı olacak global ölçek geliştirme sisteminin olanakları ele alınmıştır. Bu araştırma İngilizce öğrenme ölçeği temelinde gerçekleştirilmiştir. Bu çalışmanın konuyla ilgili olarak özel bir projeye geliştirmesi ve profesyonel bir ekip çalışmasıyla ele alınması mümkündür. Rusça öğreniminde global ölçek yaklaşımı, temelinde görsel yöntemler barındıran, seviye belirleme aşamasında güvenilir bir kaynak olan ve Rusça öğrenme aşamasında karşılaşılabilecek dilbilimsel sorunlara açıklık getirecek oldukça yenilikçi bir sistemdir.

GSE ve CEFR hakkında bilgiler

The Global Scale of English Learning Objectives (GSE) İngilizce dil yeterliliğini kolaylıkla ve doğru bir biçimde ölçebilen, İngilizce dil öğretiminde gerçek anlamda küresel standart uygulayan dünyadaki ilk sistemdir (GSE, A new solution that's off the scale). İngilizce dil yeterliliği ölçme sistemi aşağıdaki sorulara cevap vermektedir:

Turkish Studies

- İngilizceyi ne kadar iyi biliyorum?
- Eğitimimde ilerleme var mı?
- Dil bilgimi geliştirmek için başka ne gerekmektedir?

Bu ölçme sisteminin tasarlanmasının amacı bilgiyi rakamlara dönüştürmek, dönüştürülen bilgiyi ortak bir toplama getirmek; böylece belirlenen toplam rakamları ileride bu bilgiyi ilerletmek, öğretim sürecinde yeni yol arayışı için kullanılabilir duruma getirmektir. The Global Scale of English ölçme- değerlendirme sistemi dünyanın lider eğitim şirketi olan Pearson tarafından hazırlanmış ve geliştirilmiştir. Bu ölçme sistemi 4 dil becerisini değerlendirme bölümünden oluşmaktadır ve belirli kriterlere sahiptir. Bu nedenle öğrenci dil becerilerinin ölçümü bir tablo olarak sunulur ve tablodaki sonuca bakılarak nereye doğru ilerlenmesi gerektiği tavsiye edilir. Başka bir deyişle dil bilgisi fiziksel bir form almakta ve görülebilir hale getirilmektedir. Bu da bilgiyi çoğaltma isteğini teşvik eder.

Pearson'a göre “Biz 2014 yılında, İngilizce öğretiminde global bir ölçek hazırladık adını da *Global Scale of English (GSE)* olarak belirledik. Bu ölçek İngilizcenin yabancı dil olarak öğretilmesi standartları kapsamında bir araştırmanın sonucudur. GSE'nin hazırlanmasında ve geliştirilmesinde 50 ülkeden 6.000 öğretmen görev almıştır. Böylelikle İngilizce öğrenenlerin 10 ile 90 arasında bir ölçüde gelişim gösterebilmelerine olanak sağladık. Dil bilimcilerin, İngilizce öğrenenlerin dil yeterliliğini daha iyi anlamak için daha kesin bir puanlamaya ihtiyacı vardı ve bu eksiği gidermek için *Global İngilizce standardı* hazırlanmıştır. Bu sistem bize eğitim yaklaşımında yeni fırsatlar tanımaktadır. Üstelik *Global İngilizce standart ölçeği Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programı'nda* belirlenen yeterlilikler ile tamamen uyumludur” (GSE, Teacher Toolkit).

Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Metninde dil yeterlilik ölçeği, Global Scale of English (GSE) standardının başlangıcı olduğunu söylenebilir. Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Metnindeki dil yeterlilik ölçeği de bir tür skaladır. Avrupa Konseyi Direktifi çerçevesinde geliştirilen bu ölçek, “Avrupa Vatandaşlığı için Dil Öğrenimi (Language Learning for European Citizenship)” projesinin bir parçası olarak ve Avrupa Konseyi kurallarına uygun olarak tasarlanmıştır. Avrupa Konseyi projesinin hedefi Avrupalılara özgürce iletişim kurmasına fırsat vermek, iletişimde dil engellerini kaldırmak, karşılıklı anlayış ve saygıyı elde etmek gibi iletişimsel doğanın zorluklarını ortadan kaldırmaktır. Bu program çerçevesinde tüm Avrupa dilleri için geçerli eğitim ve değerlendirme yöntemleri incelenmiştir. Programın sonucu olarak da modern dilbilimi ile ilgili yayınlar, uygulamalar ve “Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Metnine göre dil yeterlilik ölçeği: Öğrenme - Öğretme – Değerlendirme (Common European Framework of Reference: Learning, Teaching, Assessment)” başlığıyla modern dil öğrenim programı hazırlanmıştır. CEFR Avrupa Konseyi uzmanları (Rusya dahil) tarafından yapılan çalışma sonucu olarak yabancı dil ve dil değerlendirmelerinin seviyelerinin bir standarta oturtulması ve öğretme yaklaşımlarının sistematik hale getirilmesi amaçlanmaktadır. Bu, iletişimsel dil biliminde görsel bir yaklaşım için birleşik bir sistem oluşturma yolunda önemli bir adımdır. Bu “Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Metnine göre dil yeterlilik ölçeği: Öğrenme - Öğretme – Değerlendirme (Common European Framework of Reference: Learning, Teaching, Assessment)” kategorilerini kullanarak **sistemli yeterlilik düzeylerini ve düzeylerin açıklamalarını** içerir. Ölçek dil bilgisini ölçen 3 seviyeden oluşmaktadır: A, B ve C. Her bir seviye kendi içinde ikiye ayrılır ve toplamda 6 seviye bulunmaktadır. Bunlar A1, A2, B1, B2, C1, C2 olarak adlandırılır. Aşağıdaki tabloda bu seviyelerle ilgili açıklamalar verilmiştir:

Turkish Studies

A Temel Kullanıcı (Basic User)	A1 Başlangıç Seviyesi (Breakthrough)
	A2 Orta altı seviyesi (Waystage) seviyesi
B Bağımsız Kullanıcı (Independent User)	B1 Orta seviye (Threshold)
	B2 Orta üstü seviye (Vantage)
C Yetkin Kullanıcı (Proficient User)	C1 Etkili kullanma seviyesi (Effective Operational Proficiency)
	C2 Ustalık seviyesi (Mastery)

“Avrupa Vatandaşlığı için Dil Öğrenimi (Language Learning for European Citizenship)” projesinin katılımcıları dile hâkim olma düzeyini belirlemek için herhangi bir dil, ülke, enstitü, okul, özel kurum ve eğitim sistemine bağlı kalmadan standart bir terminoloji, tek sistem ya da herkes tarafından anlaşılacak ortak bir dil oluşturmaya çalışmıştı (Evropeyskaya sistema).

CEFR, dile hâkim olma seviyesini belirlemek için DİALANG başlıklı bir sistem kullanmaktadır. Bu sistem 14 dilde yeterlilik düzeyini tespit etmek için tasarlanmıştır. DİALANG değerlendirme sistemiyle dil öğreniminin her aşamasında bilgi ve becerileri ayrıntılı bir şekilde açıklayarak düzey belirlenmektedir. DİALANG değerlendirme sistemi ile ilgili bilgiler CEFR'in Ek C, 226 - 243 numaralı resmi belgesinde yer almaktadır. Bu sistem, her düzeyde kelime bilgisi talep etmesi sebebiyle kişinin dil becerisini geliştirmeye yardımcı olmaktadır. Aynı zamanda bu ayrıntılı eğitim modüllerinin karşılaştırılması ortak Avrupa yeterliliğine ulaşılmasına yardımcı olmaktadır. Bu açıklamalar temelde **etkinlik yaklaşımına** dayanmaktadır. Bu yaklaşımda dil kullanımı ile dil öğrenimi arasında bir bağ kurulmaktadır. Dil kullanıcıları ile dil öğrenenler **sosyal etkinlik süjesi** olarak görülmektedir. Yani bir topluluğun üyesi olarak görülmektedirler. Bu topluluk üyeleri belirli bir **durumda**, belirli **şartlarda**, belirli bir **çalışma alanında** birtakım **problemleri** çözmek (dil ile ilgili olmayabilir) durumundadırlar (Evropeyskaya sistema).

Yukarıdaki ifadelerle bağlı olarak şu sonuca ulaşmak mümkündür: Uzmanlar tarafından yapılan bu muazzam çalışmanın sistematik hale getirilmesi, bilginin seviyelere bölünmesi, ortak bir belgeye toplanması ve matematiksel bir formül gibi çıkarılması sonucunda dilbilimde bilginin bir bütün olarak etkin bir biçimde kullanılması sağlanmıştır. Bu bilgi toplamı belirli bir düzeye eşitlenmektedir. Ancak Uluslararası Eğitim Programı Pearson bu alınan sonuçlardan daha ileri gitmeyi amaçlayarak bu bilgileri daha alt bölümlere bölmek suretiyle matematiksel yaklaşımlarla bilgilere rakamlar vermiştir. Dil bilgisi seviye ölçümüne daha detaylı bir şekilde yaklaşmıştır. Ölçeklerde bölmelerin farklı olması sebebiyle ölçek seviyelerini karşılaştırırken daha ayrıntılı bir şekilde ele almak gerektiği görülmektedir.

Görsel olarak ölçeklerde seviyeler aynı görülse de onlara ulaşmak farklı süreçleri içermektedir. Örneğin, Orta Altı Seviye'den (Waystage), Orta Seviye'ye (Threshold Level) ulaşmak için Orta Seviye yarı yolda olsa bile, Orta Üstü Seviye'nin (Vantage Level) ortasında olmasına rağmen bu ölçeği kullanma deneyimi Orta Altı Seviye'den (Waystage), Orta Seviye'ye (Threshold Level) ulaşmak için harcanacak zamandan ise Orta Seviye'den Orta Üstü Seviye'ye ulaşmak için

Turkish Studies

harcanacak zaman için iki kat daha fazla zaman harcamak gereklidir. Bu da şöyle açıklanmaktadır: daha yüksek seviyelerde faaliyet alanları daha da artar; daha fazla bilgi beceri ve yetenek gerektirir (Evropeyskaya sistema).

Bu süreçte dil eğitiminde bir ihtiyaç ortaya çıkmaktadır. Dil bilgi düzeylerini daha detaylı bir açıklamaya ihtiyaç duyulmaktadır. Bu sorunu CEFR çalışmasıyla ayrı bir tablo tasarlayarak dil yeterliliğini 6 temel seviyeye bölünmüştür. Bu da dil öğrenen bireye varmak istediği hedefi belirtmek ve bu ölçeklerde ilerleme sağlamak için yardım ederken Global Scale of English (GSE) eğitim alan bireye bir yön belirlemeyi sağlamaktadır. Sonuç olarak son zamanlarda İngilizce Yeterlilik Ölçeği Avrupa Konseyi ülkelerindeki eğitim kurumlarının dışında, bütün dünyada da kullanılmaya başlamıştır. Bu ölçek oldukça yeni olmasına rağmen uygulamalarda başarılı bir ölçek olduğu görülmektedir ve fazlasıyla desteklemektedir. Programı birçok eğitim kurumu da kullanmaktadır. Örnek olarak Anadolu Üniversitesi'nde İngilizce Hazırlık Bölümü'nde Global Scale of English (GSE)'e uygun olarak yıllık program hazırlanmıştır ve bütün değerlendirmeler bu programa göre yapılmaktadır. Bölümde alınan başarılı sonuçlar söz konusu ölçeğin ne kadar başarılı olduğunu göstermektedir.

GSE ve CEFR dilbilgisinin ölçme yöntemleri

CEFR üç seviyeli bir ölçektir ve her seviye iki alt seviyeye bölünmektedir. Global Scale of English (GSE)'de beş seviye bulunmaktadır. Elementary, Pre-intermediate, İndermediate, Upper intermediate ve Advanced. CEFR ile GSE seviyeleri bir noktada kesişmekte ve birarada bulunabilmektedir. Birbirlerini tamamladıkları da söylenebilir. Global Scale of English (GSE) 10 ile 90 arasında bir ölçek kullanmaktadır.

Kurucular 100 puanlık ölçekten başlangıç olan 10 puanı evrensel iletişim araçlarının anlaşılmasına vermektedir. Son 10 puan ise mükemmelliğin gelişmesi için kullanılmaktadır. Yabancı dil olarak İngilizce eğitim almak isteyenler için 10 ile 90 arasındaki bir puanlama yolu söz konusudur. (Urovni Vladeniya).

CEFR'de olduğu gibi dil seviyesi 4 açıdan belirlenmektedir; Okuma, yazma, konuşma ve dinleme. Bu beceriler üç şekilde ölçülür: Öğrenme nesnelere, dil bilgisi ve kelime hazinesi durumlarına göre.

GSE'nin oluşumunu ve uygulama yollarını araştırarak, onların sistemini kullanarak, her maddenin gereksinimlerini gerçekleştirerek dikkatlice bu ölçek sistemini inceledikten sonra, Rusça eğitim alanlar için de buna benzer bir başka ölçek Global Scale of Russian (GSR) biçiminde hazırlanabilir. Elbette Rusça ve İngilizce gerek gramer, sentaks, fonetik gerekse de morfolojik açıdan oldukça farklı dillerdir. Ancak GSE'nin ayrıntılı bir biçimde tanınması suretiyle ve seviye kriterlerinin incelenmesiyle ortak yönler bulmak mümkündür. GSE perspektifinden A1 seviyesini inceleyelim. A1 seviyesi için birkaç maddeye bakalım:

Turkish Studies

Öğrenme hedefleri	Bölüm	GSE	CEFR
• Kendi adı, adresini ve uyruğunu yazma becerisine sahiptir	Yazma	10	<A1 (10-21)
• Alfabenin büyük ve küçük harflerini yazabilir	Yazma	10	<A1 (10-21)
• Günlük yaşamdan sözcükler ve kısa ifadeler yazma becerisine sahiptir	Yazma	11	<A1 (10-21)
• Sürekli olarak ve uyumlu bir biçimde yazma becerisine sahiptir	Yazma	11	<A1 (10-21)

Öğrenme hedefleri	Bölüm	GSE	CEFR
• Konuştuğu kişiye adını sorabilir	Konuşma	10	<A1 (10-21)
• Kendi adını söyleyebilir	Konuşma	10	<A1 (10-21)
• Alfabedeki harfleri söyleyebilir	Konuşma	11	<A1 (10-21)
• Bir ürünü göstererek ya da jestlerle alışveriş yapabilir	Konuşma	11	<A1 (10-21)
• Gündelik yaşamdan bazı nesnelere adını söyleyebilir	Konuşma	12	<A1 (10-21)

Öğrenme hedefleri	Bölüm	GSE	CEFR
• Karşı tarafa adını sorabilir	Okuma	10	<A1 (10-21)
• 10'a kadar sayabilir	Okuma	10	<A1 (10-21)
• Alfabedeki harfleri okuyabilir	Okuma	11	<A1 (10-21)
• Satılan bir ürünün fiyatını anlayabilir	Okuma	11	<A1 (10-21)
• Tekil ve çoğul isimleri ayırt edebilir (arabalar, kitaplar vb.)	Okuma	12	<A1 (10-21)

Turkish Studies

Öğrenme hedefleri	Bölüm	GSE	CEFR
• Alfabedeki harfleri ayırt edebilir	Dinleme	10	<A1 (10-21)
• Açık ve yavaş telaffuz edildiğinde gündelik yaşamdan bazı sözcükleri anlayabilir	Dinleme	10	<A1 (10-21)
• 1'den 10'a kadar rakamları ayırt edebilir	Dinleme	11	<A1 (10-21)
• Kolay ve gayri resmi selamlaşma ifadelerini anlayabilir	Dinleme	11	<A1 (10-21)
• Telaffuz edilen İngilizce alfabedeki harfleri yazılanla kıyaslayabilir	Dinleme	12	<A1 (10-21)

GSR(Global scale of Russian) başlangıç seviyesinin tahmini tablosu

İngilizce ile Rusçanın fonetik farklılıklarından dolayı GSE gereksinimleri biraz değişime uğramalıdır. Örneğin: İlk gereksinim olarak Rus alfabesi olan Kiril alfabesinin bilinmesi gereklidir. Daha sonra bu harfler kelimelere dönüşecektir. GSR Başlangıç Seviyesi'nin tablosu şöyle görünecektir:

Öğrenme hedefleri	Bölüm	GSR	CEFR
• Kiril alfabesinin büyük ve küçük harflerini yazabilir	Okuma	10	<A1 (10-21)
• Tek heceli sözcükleri yazabilir	Okuma	10	<A1 (10-21)
• Günlük yaşamdan sözcükler ve kısa ifadeler yazma becerisine sahiptir	Yazma	11	<A1 (10-21)
• Dikte edileni sürekli olarak yazabilir	Yazma	11	<A1 (10-21)

Turkish Studies

Öğrenme hedefleri	Bölüm	GSR	CEFR
<ul style="list-style-type: none">Alfabedeki harfleri söyleyebilir	Konuşma	10	<A1 (10-21)
<ul style="list-style-type: none">Kendi adını söyleyebilir ya da doğru bir şekilde telaffuz edebilir	Konuşma	10	<A1 (10-21)
<ul style="list-style-type: none">Karşı tarafa adını sorabilir	Konuşma	11	<A1 (10-21)
<ul style="list-style-type: none">Bir ürünü göstererek, sözlü iletişim kurmadan jestlerle alışveriş yapabilir	Konuşma	11	<A1 (10-21)
<ul style="list-style-type: none">Günlük yaşamdan bazı nesnelerin adını söyleyebilir	Konuşma	12	<A1 (10-21)

Öğrenme hedefleri	Bölüm	GSR	CEFR
<ul style="list-style-type: none">Alfabedeki harfleri söyleyebilir	Okuma	10	<A1 (10-21)
<ul style="list-style-type: none">Kısa tek heceli sözcükleri okuyabilir	Okuma	10	<A1 (10-21)
<ul style="list-style-type: none">Karşı tarafın adını okuyabilir	Okuma	11	<A1 (10-21)
<ul style="list-style-type: none">10'a kadar sayabilir	Okuma	11	<A1 (10-21)
<ul style="list-style-type: none">Satılan bir ürünün adını ve fiyatını anlayabilir	Okuma	11	<A1 (10-21)
<ul style="list-style-type: none">Çoğul isimleri ayırt edebilir (arabalar, kitaplar vb.)	Okuma	12	<A1 (10-21)

Turkish Studies

Öğrenme hedefleri	Bölüm	GSR	CEFR
<ul style="list-style-type: none"> Alfabedeki harfleri ayırt edebilir 	Dinleme	10	<A1 (10-21)
<ul style="list-style-type: none"> Telaffuz edilen Rusça alfabedeki harfleri yazılanla kıyaslayabilir 	Dinleme	10	<A1 (10-21)
<ul style="list-style-type: none"> Kolay ve resmi olmayan selamlaşma ifadelerini anlayabilir 	Dinleme	11	<A1 (10-21)
<ul style="list-style-type: none"> 1'den 10'a kadar rakamları ayırt edebilir 	Dinleme	11	<A1 (10-21)
<ul style="list-style-type: none"> Açık ve yavaş telaffuz edildiğinde gündelik yaşamdan bazı sözcükleri anlayabilir 	Dinleme	12	<A1 (10-21)

Eğitim nesnelere perspektifinden bakıldığında GSR Başlangıç Seviyesi bu şekilde görünebilir. Dil becerilerinin başlangıç seviyesindeki talepler benzer olması sebebiyle bunu hazırlamak zor değildir. Dil bilgisi ve kelime hazinesi perspektifinden bakıldığında ise zorluklar bulunmaktadır. Çünkü Rus dili asırlık geçmişi ve eşsiz gelişim tarihi olan bir dildir. Dilin bütün özelliklerini göz önünde bulundurarak, öğretmenlerin deneyimlerine dayanarak ve Rusça yabancı dil olarak hazırlanan testleri (TRKİ, TRFL gibi) kullanarak her kategoride bilgi ve beceri tablolarının hazırlanması gerekmektedir. Bunu gerçekleştirebilmek için çok fazla zaman ve çaba gerekir. Ancak söz konusu çalışmada daha fazla eğitmenin yer alması kısa sürede bu amaca ulaşmak mümkündür. Bu şekilde bir GSR ölçeğinin oluşturulması yabancı dil olarak Rusça eğitiminin gelişmesine yol açacaktır.

Avrupa Dil Portfolyosu hakkında

GSR de GSE gibi gelecekte Avrupa Dil Portfolyosu'nda bir katalizör haline gelebilir. Bu konunun tarihine değinmek gerekirse, Avrupa Dil Portfolyosu'nun hazırlanması 1998 – 2000 yılları arasında Avrupa Konseyi Strasbourg Dil Politikası Bölümü tarafından hazırlanmış, Çok Kültürlülük ve Çok Dilliliğin gelişmesini desteklemek için bir araç olarak düzenlenmiş ve pilot uygulaması yapılmıştır. Dil portfolyosu (Language Portfolio) yeni bir pilot proje olarak yabancı dil eğitiminde birçok ülkede (Rusya dâhil) kullanılmaktadır. Dil portfolyosu (Language Portfolio) bir belgelendirme ve dil becerilerini değerlendirmek için bir araçtır. Dil portfolyosu, eğitimin hedefini

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 12/34

görmeyi sağlar ve yabancı dili öğrenme amacını daha netleştirerek eğitim sürecini daha iyi organize eder (İvanchenko T.Yu, 2013)

SSCB döneminde yabancı dil bilgisi sözcükle kullanılan ya da akıcı kullanım gibi iki seviye ile belirlenirken günümüzde kelime bilgisi, gramer bilgisi, yazma bilgi ve becerisi gibi yeni seviyeler belirlenmiştir. Bu da birçok Avrupa ülkesi tarafından kullanılmaktadır. Dil eğitimindeki bu yeni yaklaşım neredeyse bir devrim niteliğindedir. Bu da eğitimi daha sistematik hale dönüştürmüştür. Dolayısıyla Avrupa Dil Portfolyösü bir bireyin kişisel dil bilgisi verilerini koruma ve sürdürmesini sağlayan bir araçtır sonucuna ulaşılabilir. Ayrıca sadece dilbilgisi yeterliliği dışında kültür farklılaşmaları ile ilgili bilgiyi de içerebilmektedir.

Sonuç olarak, bu çalışmada Rusça öğrenimine yardımcı olacak global ölçek geliştirme sisteminin olanakları ele alınmıştır. Bu araştırma İngilizce öğrenme ölçeği temel alınarak gerçekleştirilmiştir. Bu çalışmayı konuya dair özel bir projeye geliştirmek ve profesyonel bir ekip çalışmasıyla detaylandırmak mümkündür. Rusça öğreniminde global ölçek yaklaşımı, temelinde görsel yöntemler barındıran ve Rusça öğrenme aşamasında karşılaşılabilecek dilbilimsel sorunlara açıklık getirecek oldukça yenilikçi bir sistemdir. Bu yöntemle Rusça öğrenen kişilerin Rusça bilgisi ölçülerek eksik oldukları ya da yeterli oldukları konuları gün yüzünü çıkarılacaktır. Geliştirilen ölçeğin Rusça öğrenenlerin dil seviyelerinin belirlenmesi açısından önem arz etmesi sebebiyle yabancı dil olarak Rusça öğretiminde bu yönteme sıklıkla başvurulacağı kanaatindeyiz.

KAYNAKÇA

- Aktay, Sonnur, (2015). İstoriya Obuçeniya Russkomu Yazıku v Turtsii (Na primere Anatoliyiskogo Universiteta). *Samarskiy Nauçnyy Vestnik, Nauçnyy Jurnal, UDK 81 243, № 1 (10)*.
- Altan, Aykut. (2006). Türkiye’de Rus dili ve Edebiyatı çalışmaları. Rus edebiyatından çeviriler (1884-1940) ve Rusça öğrenimi (1883-2006). *Ankara Üniversitesi. Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dergisi* 46 (2), p. 1–27. ISSN:2459-0150, DOI: 10.1501/Dtcfder_0000000672, ANKARA – TURKEY.
- Evropeyskaya sistema urovney vladeniya inostrannım yazıkom Erişim: https://mipt.ru/education/chair/foreign_languages/articles/european_levels.php
- İvanchenko, T.Yu, (2013) “Texnologiya «yazıkovoy portfel» kak instrument motivacii k izucheniyu inostrannogo yazıka na protyajenii vsej jizni”// *Molodoy ucheniy* - №13 – s. 462 – 463
- Memiş, Muhammet Raşit ve Erdem, Mehmet Dursun. (2013). Yabancı Dil Öğretiminde Kullanılan Yöntemler, Kullanım Özellikleri ve Eleştiriler. *Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, Volume 8/9 Summer 2013, p. 297-318, ISSN: 1308-2140, Doi Number: 10.7827/TurkishStudies.5089, ANKARA-TURKEY
- Şengül M., (2009). Sosyal Farklılıklardan Kaynaklanan Dil Kullanımı ve Türkçe Eğitimine Yönelik Bir Değerlendirme, *International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, Volume 4/8 Fall, p. 2166-2180, ISSN: 1308-2140, Doi Number : 10.7827/TurkishStudies.1040, ANKARA-TURKEY.
- The Global Scale of English: A new solution that's off the scale Erişim <https://www.english.com/gse>

The GSE Teacher Toolkit: A fully searchable database to help raise standards Erişim:
<https://www.english.com/blog/gse-teacher-toolkit-raises-standards>

Urovni vladeniya angliyskim yazikom Erişim:<https://www.magellanbooks.ru/news/articles/urovni-vladeniya-angliyskim-yazykom/>